

min. nařízení, jelikož jde o trať závorami neuzavřenou, volnou, na které se kdykoli mohou na přejezdu setkat z obou směrů vozidla. Že žalobce jel rychlostí 15 km za hodinu, že tedy jel rychlostí nepřipustnou, bylo zjištěno, jel však i neopatrně, ježto podle znalce i při rychlosti 15 km mohl zastavit na 10 m, tedy před srážkou, kdyby byl vynaložil potřebnou obezřetnost. Nebylo tu tedy ani příhody v dopravě a postrádá proto žaloba věcného a právního podkladu.

Čís. 10162.

Zemře-li kupec jednotlivce, jenž byl majitelem obchodního podniku, stane se podnik sice součástí pozůstalostního jmění, ale, nebyl-li podnik dále veden dědici pod starou firmou, jest bez významu, že firma nebyla v obchodním rejstříku vymazána. Za těchto okolností nemůže se firma státi podmínkem práv a závazků, tedy ani podmínkem sporu.

Byli-li dědici po majiteli firmy žalováni jen proto, že podle žalobcovy názoru představují svými právními jednáními firmu, bylo na žalobci, by k odůvodnění ručení dědiců tvrdil a prokázal, že dědici buď vedli obchodní živnost neodevzdané pozůstalosti dále, anebo že po odevzdání pozůstalosti pokračovali v podniku zesnulého kupce jednotlivce pod společnou firmou a na společný účet, utvořivše tak veřejnou obchodní společnost.

Zažalováni-li dědici jako společníci firmy, nelze z oprávněných právních nástupců zesnulého kupce jednotlivce vyřaditi a zažalovati jen některé z nich.

(Rozh. ze dne 20. září 1930, Rv I 936/30).

Žalobce ujednal s firmou J. F. Sch. roku 1927 koupi továren této firmy. Vlastník firmy Josef František Sch. zemřel roku 1923 a jeho majetek byl odevzdán jeho sedmi dědicům. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na firmě J. F. Sch. a na sedmi dědicích Josefa Františka Sch. a zaplacení 100.000 Kč, jež podle úmluvy propadly proto, že žalovaní prodali továrny třetí osobě. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby proti třem žalovaným, ohledně ostatních žalovaných žalobu zamítl. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalobce, odvolání tří žalovaných, ohledně nichž soud první stolice uznal podle žaloby, vyhověl a zamítl žalobu i ohledně nich. **Důvody: K odvolání žalovaných: Odvolání jest odůvodněné potud, pokud je odvolatelé provádějí s hlediska rozporu se spisy. Jest souhlasiti, když uvádějí, že jen firma J. F. Sch. jest stranou žalovanou a uvedení dědiců po zesnulém jediném majiteli firmy stalo se jen proto, že podle žalobcových názorů jsou společníky a spolumajiteli firmy. Neboť již nadpis (rubrum) žaloby označuje jako žalovanou stranu firmu J. F. Sch. k rukám společníků a majitelů továrny, následují jména sedmi dědiců, a totéž děje se v přípravném spisu. Hned po přednesu žaloby zmiňuje se žalobce o tom, že jednal s pány Františkem, Ervínem a Oskarem Sch-ovými, poněvadž se**

mu vykázali jako zmocněnci a k jednání oprávnění zástupci firmy J. F. Sch. Konečně sjednal s těmi zástupci firmy, že firma J. F. Sch. poskytla žalobci neodvolatelný nákupní limit a se zavázala zaplatiti za okolností v žalobě uvedených odškodné zažalovaných 100.000 Kč. Žalobce mluví dále o různých jiných ujednáních žalované firmy, by konečně odůvodnil, že žalovaná firma jest ve smyslu ujednání ze dne 19. listopadu 1927 povinna, zaplatiti smluvní pokutu nabízenou i žalovanou firmou. I přípravný spis zabývá se s firmou J. F. Sch. a vyvrací námitku sedmi dědiců, že nejsou společníky firmy, tím, že páni František, Ervín a Oskar Sch. výslovně v dopise ze dne 19. listopadu 1927 prohlásili, že se stalo vše v plném souhlasu se všemi dědici a s majiteli firmy J. F. Sch. Firma to tedy byla, podle žalobcova přednesu, která prý převzala závazek uvedený v žalobě spolužalovanými majiteli a společníky firmy a v žalobní žádosti tolikráte zneužívané slovo »beziehungsweise« nelze při těchto vývodech usuzováním jinak vykládati, než, že 7 dědiců po majiteli firmy bylo jen proto žalováno, že představují podle žalobcova názoru firmu J. F. Sch. a ji zavázali svými právními jednáními. I kdyby byla ještě o tom pochybnost, jest tato žalobcovým vývodem v jeho odvolání, o kterém bude ještě řeč, úplně odstraněna. Žalobce tam praví jako odvolatel doslovně: »Mittelst meiner Klage verlangte ich die Verurteilung der beklagten Firma und der sieben Beklagten als Gesellschafter und Eigentümer der beklagten Firma zur ungeteilten Hand«. Spolužalování dědici namítali však již v žalobní odpovědi, že jediný majitel firmy J. F. Sch. dne 24. června 1923 zemřel a že jeho pozůstalost byla dědicům po $\frac{1}{7}$ odevzdána, posléze, že žalovaní nejsou společníky firmy J. F. Sch. Úmrtí jediného majitele firmy bylo žalobci známo. Firma kupce jednotlivce jest jen jménem, pod nímž kupec provozuje obchody, takže firma po smrti kupce jednotlivce zanikla, ježto takováto firma není právnickou osobou, která by mohla existovati vedle fysické osoby. Bylo by proto na žalobci, by tvrdil a dokázal, že dědici buď vedli obchodní živnost neodevzdané pozůstalosti dále (§ 547 obč. zák.), anebo, že po odevzdání pozůstalosti pokračovali v podniku zesnulého kupce jednotlivce pod společnou firmou a na společný účet, utvořivše tak veřejnou obchodní společnost. Musil by uvést skutečnosti, z nichž lze souditi na vznik obchodní společnosti mezi dědici, a musil by nabídnouti o tom důkazy. To však neučinil, ačkoliv to bylo právě zde naprosto nutné, poněvadž tato skutečnost není zřejmá z obchodního rejstříku. Z toho plyne, že rozepře zahájená proti firmě J. F. Sch. byla pochybená, ježto tu není pasivního žalobního oprávnění, ano v čase žaloby žalované firmy již nebylo, takže bez shora uvedeného průkazu a bez potřebného tvrzení dědici jednající jako domnělí zástupci firmy vůbec nemohli býti jejími právními zástupci. Právní rozepře musila proto zůstatí proti žalované firmě bezúčinnou a bylo by žalobu zamítnouti, kdyby byl vzal první soud na to zřetel. První soud se však přes to přenesl, uznáv způsobem odporujícím spisům nejen v žalobní žádosti proti žalované firmě, nýbrž i proti dědicům, jakoby byli žalováni současně s firmou jako solidárně ručící společníci. Tím překročil první soud meze žalobního žádání místo by úplně zamítl ža-

lobu pro nedostatek pasivního oprávnění dědiců a pro neexistenci firmy. Žalobce nemůže se odvolávat na to, že by dědici firmy a firma sama pro opomenutí výmazu firmy v obchodním rejstříku měli dáti proti sobě platiti registrování, jako by odpovídalo skutečnému stavu, ano mu bylo úmrtí kupce jednotlivce známo a další vedení firmy dědici v rejstříku nebylo zapsáno. K o d v o l á n í ž a l o b c e : I žalující strana se odvolala z rozsudku z důvodu nesprávného právního posouzení a pro vadné hodnocení průvodů, poněvadž žaloba byla proti ostatním čtyřem dědicům a proti firmě zamítnuta a žalovaní nebyli odsouzeni rukou společnou a nerozdílnou. Poukazuje k tomu, že se dědici stále vydávali za takové a za spolumajitele firmy a že okolnost, že po smrti jediného majitele firmy nebyly provedeny žádné nové zápisy do rejstříku, není důkazem, že dřívější zápisy nejsou již po právu. Dědici musili nechat proti sobě platiti zápis, jak míní žalobce, a žalobce prý neměl důvod tvrditi, že žalovaní provozovali dále obchod zesnulého. V tomto směru lze poukázati odvolatele na důvody uvedené k odvolání žalovaných, kde jest neudržitelnost tohoto názoru doličena.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Podle žalobní rubriky, třeba že se v ní užívá úsloví »do rukou«, a podle žalobního žádání nemá ani dovolací soud nejmenší pochybnosti, že je žalována firma J. F. Sch., zastoupená dále vyjmenovanými sedmi společníky a majiteli továrny, což ostatně dovolatel sám vyložil ve svém odvolání, prohlásiv, že jen firma J. F. Sch. jest žalovanou stranou a že se uvedení dědiců po zesnulém jediném majiteli firmy stalo jen proto, že podle žalobcových názorů jsou společníky a spolumajiteli firmy. Podle čl. 15 obch. zák. jest firma kupce jednotlivce jen jménem, pod nímž obchoduje. Zemře-li kupec jednotlivce, který byl majitelem obchodního podniku, stal se podnik ovšem částí pozůstalostního jmění, ale, nebyl-li podnik dále veden dědici pod starou firmou jest bez významu, že firma nebyla v obchodním rejstříku vymazána; je právě jen jménem, pod nímž zesnulý kupec provozoval obchody; jméno to se nemůže státi předmětem práv a závazků, tedy ani předmětem sporu. Dovolatel jen tvrdí, že žalovaná firma dosud trvá, že úmrtím J. F. Sch.-a nezanikla, a že se dědici J. F. Sch.-a stali společníky a spolumajiteli firmy. Než toto tvrzení nemá opory ani ve spisech, ani ve zjištěných rozsudcích nižších stolic. Naopak správně posoudil dovolací soud spornou věc v této otázce po právní stránce, shledav v pravdě nedostatek způsobilosti býti procesní stranou, třebaže nesprávně mluví o nedostatku pasivního oprávnění žalované firmy. Pokud dovolatel uvádí okolnosti v řízení na soudě první stolice nepřednesené, že dědicové po J. F. Sch.-ovi dále vedou podnik firmy po úmrtí jediného jejího majitele, a pokud tvrdí okolnosti z projednacího protokolu (§ 215 c, ř. s.) nezjevné a dokonce doslovu rozsudku soudu první stolice, v této části nenapadeného, (slova »a žalobce ani netvrdil, že by žalovaní snad podle čl. 85 obch. zák. živnost zesnulého jako spo-

lečníci dále provozovali») odporující, musí tyto vývody jako novoty v dovolacím řízení podle § 504 c. ř. s. nepřipustné zůstatí nepovšimnuté. Ostatně musí podle čl. 22 obch. zák. ten, kdo dědictvím nabude obchodu a chce jej provozovati pod dosavadní firmou, míti k tomu výslovné svolení všech dědiců. To dovolatel ani netvrdil, natož dokazoval. Není tedy odvolací řízení neúplné z důvodu, že se odvolací soud neobíral těmito okolnostmi a otázkami a že po této stránce neprováděl důkazy dovolatelem ani přesně neuvedené. Dovolacím důvodem podle čís. 3 § 503 c. ř. s. napadá dovolatel závěry napadeného rozsudku, že sedm »spolužalovaných« — jak píše — nejsou společníky firmy J. F. Sch., že firma jednotlivce zanikla úmrtím kupce jednotlivce, že taková firma nemá právní osobnosti, jež by mohla existovati vedle osobnosti fyzické, a že bylo na dovolateli, by tvrdil a dokázal, že dědici dále vedou obchod a podnik zesnulého kupce jednotlivce pod společnou firmou a na společný účet, a že takto utvořili veřejnou společnost obchodní, a že dovolatel neuvedl okolnosti, z nichž by vše to vyplývalo. Nejde o uplatněný dovolací důvod, neboť napadené závěry jsou naveskrze právními závěry, jichž správnost lze přezkoumati jen v rámci dovolacího důvodu čís. 4 § 503 c. ř. s. V této příčině je závažné, že by ke zcizení obchodního podniku firmy J. F. Sch. bylo zapotřebí souhlasu všech dědiců, jehož by také bylo zapotřebí k vlastnickému převodu nemovitostí náleževších jedinému vlastníku firmy, že k tomu projevy jednotlivých dědiců o sobě nepostačují. Třebaže principálovou smrtí prokura o sobě nezaniká, v souzeném případě nemůže se dovolatel odvolávat na ustanovení čl. 54 odstavec druhý obchodního zákona, ano mu bylo známo, že kupec jednotlivce J. F. Sch. zemřel, čímž jeho firma ve skutečnosti zanikla, nehledí-li se ovšem k ustanovení čl. 42 druhý odstavec obch. zák., podle něhož se prokuristova plná moc nevztahuje na zcizení nemovitostí nebo dokonce celého továrního podniku, a nehledí-li se k ustanovení čl. 44 obch. zák., podle něhož musí prokurista k podpisu firmy připojití dodatek vyjadřující prokuru, což však z dopisu ze dne 19. listopadu 1927, na který se dovolatel odvolává, není zjevno. Ani dovolací důvod podle čís. 4 § 503 c. ř. s., pokud je proveden po zákonu, pokud se dovolatel neuchyluje od odvolacích zjištění a pokud nebude na novotách v dovolacím řízení nepřipustných, není opodstatněn. Jest vycházeti ze žalobního žádání, podle něhož, jak správně dovodil odvolací soud, je žalována firma J. F. Sch. zastoupená sedmi spolužalovanými jako společníky a majiteli továrny, že tito spolužalovaní byli jen proto žalováni, poněvadž podle žalobcova pojetí představují firmu a poněvadž ji zavázali svými právními jednáními. Že žalobní toto žádání neobstojí, odůvodnil již správně odvolací soud a postačí, poukázati k jeho správným důvodům. Pokud se dovolatel domáhá druhým eventuálním návrhem dovolacím odsouzení žalované firmy a tří »spolužalovaných« Ing. Františka Sch-a, Ervina Sch-a a Oskara Sch-a k zaplacení zažalované částky solidárně a pokud se domáhá třetím eventuálním návrhem dovolacím odsouzení oněch tří spolužalovaných Ing. Františka Sch-a, Ervina Sch-a a Oskara Sch-a k zaplacení zažalované částky, nevychází ze žalobního žádání, mění je, což bylo

již v odvolacím řízení podle § 483 třetí odstavec c. ř. s. nepřipustné, a zůstává podle téhož ustanovení a podle § 513 c. ř. s. nepřipustným i v dovolací stolici. Neboť nežaloval spolužalované osobně, nýbrž žaloval je jako společníky zažalované firmy a nynější majitele továrny, žaloval je jen v poměru a z poměru jich k žalované firmě, a z tohoto poměru nelze ze sedmi oprávněných právních nástupců zesnulého kupce jednotlivce vyřaditi a zažalovati jen tři tyto nástupce. Dovolání se neprávem také domnívá, že, když vyšlo najevo, že žalovaná firma v době podání žaloby již neexistovala, mělo řízení býti prohlášeno zmatečným. Tím má na mysli i odmítnutí žaloby. Ani v tom nelze mu dáti za pravdu. Dovolatel zažaloval firmu nejen jako takovou, nýbrž i ve spojitosti za ní prý jednající a ručící společníky a právní nástupce zesnulého kupce jednotlivce v této jejich vlastnosti jako solidárně ručící, tedy zažaloval firmu jako dosud existující, smrtí jejího jediného majitele neodumřevší právní osobnost, o čemž musilo býti rozhodováno.

Čís. 10163.

Není-li zvláštní úmluvy, nelze předkupní právo vztahovati na postupní smlouvu, zahrnující v sobě všechny znaky smlouvy o doživotní důchod podle § 1284 obč. zák.

(Rozh. ze dne 20. září 1930, R II 322/30).

Na dvou šestinách ideální polovice nemovitosti, náležející Antonii R-ové, bylo vloženo právo zpětné koupě a právo předkupní pro několik osob, mezi nimi i pro Aloisii Š-ovou. K n i h o v n í s o u d povolil, by na ideální polovici Antonie R-ové bylo podle snímku notářského spisu o smlouvě odstupní, pokud se týče darovací vloženo vlastnické právo pro Miroslavu L-ovou. K rekursu Aloisie Š-ové r e k u r s n í s o u d knihovně žádost zamítl. D ů v o d y: Smluvní převod věci s jedné osoby na druhou může se státi buďto darovací smlouvou (§ 938 obč. zák.) nebo směnnou smlouvou (§ 1045 obč. zák.) nebo smlouvou trhovou (§ 1053 obč. zák.). Všechny tyto druhy smluv označují se v obecné mluvě jako odstupní smlouva, neboť u všech jest cíl jednotný; zákon nezná však odstupní smlouvy jako zvláštní a samostatné smlouvy. Proto jest i v tomto případě předem zkoumati, jaké právní povahy jest odstupní a darovací smlouva, o niž se opírá knihovně žádost. Podle odstavce I. této smlouvy postoupila Antonie R-ová své dceři Miroslavě L-ové rozené R-ové svou ideální polovici gruntu čis. 1 za obapolně umluvenou odstupní cenu 150.000 Kč. Na srážku této odstupní ceny zavázala se Miroslava L-ová poskytovat své matce Antonii R-ové doživotní důchod 1.000 Kč každého měsíce, při čemž se v notářském snímku výslovně uvádí, že kapitalisovaná cena tohoto důchodu činí 120.000 Kč. Zbytek odstupní ceny 30.000 Kč věnovala Antonie R-ová své dceři Miroslavě L-ové podle zákonné povinnosti na doplnění jejího věna. Z tohoto obsahu notářského snímku jde nadevší pochybnost na jevo, že »od-